

‘Espanya és una construcció immensa de Catalunya’

Autor: Víctor-M Amela

Data de publicació: 10-05-2017

Reproduïm l'entrevista que en Víctor M. Amela, periodista de "La Vanguardia", va dedicar a l'historiador Luís Suárez el 23 de gener del 2017.

En Luis Suárez, historiador

"Tinc 92 anys. Vaig néixer a Gijón. Sóc acadèmic de la història. Sóc casat. Tinc tres fills i cinc néts. Vaig votar Joan Carles com a rei: vam restablir els usos de la corona del Casal d'Aragó. Soc catòlic. Espanya va complir ahir 501 anys com a monarquia unida."

501 anys

Em parla del seu "vell amic en Jaume Vicens Vives: ens apreciàvem tant! D'ell vaig heretar l'afecte per Catalunya". En Suárez ha estat catedràtic d'Història Antiga i Medieval i és membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Acaba de publicar *Lo que España debe a Cataluña (732-1516)*, un llibre que explica el part d'Espanya com a unitat en la diversitat, amb Catalunya com a motor i el Casal d'Aragó com a model. Aquesta obra va fer ahir 501 anys. I morirà algun dia. Res de tan interessant com conèixer la història. En Suárez la va tenir com a mestra mentre era procurador a les Corts franquistes: "Vam coronar rei en Joan Carles I. Així restablíem els vells usos del Casal d'Aragó".

-De quan ençà diem Espanya?

L'any 716 els musulmans ocupen tota la Península Ibèrica. I els gots cristians, refugiats al Pirineu, comencen a dir, en

occità, Spanya. Fa 1301 anys.

-A què es referien?

Al territori de la Península Ibèrica que va senyorejar la monarquia visigoda, herència de la Hispània romana. I l'actual Catalunya l'anomenaven Marca Hispànica.

-I arriba En Guifré el Pilós.

Al segle següent. I s'erigeix com a príncep o marquès (d'aquella marca, fins a l' Ebre), independitzant-se de Carlemany.

-I a la resta de la Península, què?

Al-Andalus: regnes musulmans. I Catalunya comença a construir Espanya.

-Espanya és obra de Catalunya?

En una mesura immensa: el model català, mitjançant el Casal d'Aragó, conforma Espanya.

-En què consisteix el model català?

En la unitat en la diversitat. Regnes diversos s'uneixen per ser més forts. En Ramon Berenguer I, comte de Barcelona (segle XI), ja serà anomenat "apoderador." I el seu nét, En Ramon Berenguer III (segle XII), es casa amb la Maria, una filla d'en Díaz de Vivar, el Cid Campeador.

-I això és rellevant?

El Cid indica als catalans el camí de la conquesta del fèrtil Regne de València... I catalans i aragonesos s'uniran a Barcelona el 1137, mitjançant capitulacions matrimonials: entre la Peronella, hereva del Casal d'Aragó, i En Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona. I allà neix tot!

-Simples pactes entre famílies...

És cert que En Jaume I (segle XIII) conquerirà Mallorca i València per a la Corona Catalanoaragonesa... i repartirà els seus regnes entre els seus fills, però és un error que després rectifiquen els seus successors durant els segles XIV i XV.

-Com el rectifiquen?

En Pere IV (segle XIV) manté units els regnes mitjançant la pactista Ordenació de Casa i Tribunal: és la primera Constitució a Europa! I els seus almogàvers conquereixen el Mar Tírrè, Sicília..., i Atenes..., i Jerusalem... Reediten l'imperi romà!

-I quin és el pas següent?

Castella! El pas el fa el rei Ferran II d'Aragó: es casa amb Isabel (segle XV) i n'imposa el model.

-El model català és el que adoptaran els Reis Catòlics?

És clar! El pactisme! Respon a tres principis.

-És a saber:

Un, el rei jura respectar les llibertats del regne (lleis, usos i costums). Dos, la sobirania és del rei i el consell, però cada territori s'administra ell mateix.

-I tres?

El lul·lisme, doctrina del mallorquí Ramon Llull: lliure albir i raciocini per al coneixement especulatiu.. I va engendrar En Cervantes!

-Perdoneu?

En Cervantes pren d'En Llull els exemples per impartir lliçons morals: la literatura espanyola, doncs, no es concep sense el català. Espanya ha tingut Catalunya com el seu motor literari i editorial, sempre.

-Espanya té partida de bateig?

El 22 de gener del 1516. Ahir va fer 501 anys!

-Què va passar aquell dia?

En Ferran el Catòlic, rei del Casal d'Aragó i regent del tron de Castella, va atorgar testament assegurant una corona unida: ho heretarà tot el seu nét Carles. Neix Espanya!

-Li atribuïu tot el mèrit a En Ferran? Què passa amb la Isabel?

La reina Isabel va morir el 1504, i va dictar això al seu testament, entre llàgrimes: "El que més dec a Déu és el marit que em va donar, el millor rei d'Espanya". I tenia raó! Quina magnífica obra la d'En Ferran d'Aragó!

-Quin va ser el seu millor talent?

D'una carta seva al rei de Portugal es llegeix: "Quan un conflicte s'acaba, que la teva repressió quedi com a misericòrdia". A cada enemic que va vèncer, li va atorgar prebendes.

-Molt magnànim... i molt astut.

Espanya existeix gràcies a En Ferran! I al seu antecessor En Pere IV (segle XIV) li devem el Consell Reial, que va crear a Lleida i que és el precedent del Consell de Ministres.

-Evoqueu aquell dia de fa 501 anys...

Camí de Sevilla, En Ferran se sent morir, s'atura a Madrigalejo i dicta testament: deixa el ceptre d' Espanya, Itàlia i Amèrica al jove Carles, a qui no ha vist mai...

-I això per què?

Va néixer i viu a la Borgonya. I quan arriba a Espanya, el fascina la seva pluralitat unida, i la respecta. I aprèn a parlar espanyol...

-Què distingeix Catalunya, a Espanya?

El seu gran sentit religiós (penso en els exercicis espirituals ignasians a Manresa, a la llum de Montserrat) i econòmic (el treball personal: l'artesania i el comerç).

-I parlant en català.

Català i castellà es van parlar amb tota llibertat des de sempre a Catalunya.

-Doncs si Catalunya va fer Espanya, ara vol desfer-la. Com ho veieu?

Sense deixar de reclamar la seva identitat, Catalunya sempre ha sabut que Espanya li convé. Anar-se'n ens perjudicaria a tots, però sobretot els catalans.

Víctor-M. Amela

23/01/2017 01:47

Actualitzat el 23/01/2017 03:52

Fotografia de portada: l'historiador en Jaume Vicens Vives

